VÄXJÖ TINGSRÄTT
SVERIGES DOMSTOLAR

Datum
2026-11-16

Diarienummer
TVX 2026/190

Mark- och miljödomstolen

kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.rs@regeringskansliet.se
isabella.jonefjall@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Ett nytt system för miljösanktionsavgifter, KN2026/01561

Växjö tingsrätt, mark- och miljödomstolen, lämnar - utifrån de utgångspunkter domstolen har att beakta – följande synpunkter på det remitterade förslaget.

Inledning

Domstolen noterar att centrala bestämmelser för prövningen av miljösanktionsavgifterna som nu återfinns i 30 kap miljöbalken föreslås flyttas till förordning, samtidigt som flera nya moment i prövningen införs. Detta innebär att mycket omfattande bestämmelser samlas i en förordning utan stöd av förarbeten, vilket kan komma att försvåra hanteringen av dessa mål. Genom anpassningen till de EU-rättsliga kraven införs ett mer komplext regelsystem där det strikta ansvaret visserligen kvarstår, men där även hänsyn ska tas till uppsåt och oaktsamhet och där även jämkning ska kunna ske. Den föreslagna helt nya sanktionen återföring av vinst kommer även att medföra bedömningar som enligt domstolens uppfattning kräver tydliga riktlinjer.

Överklagbarhet

I avsnitt 6.3 sägs att en kommunal nämnd som bedömer att det finns förutsättningar att besluta om en rörlig miljösanktionsavgift ska med ett eget yttrande överlämna ärendet till länsstyrelsen. Där sägs även att ett beslut om överlämnande inte innebär några faktiska verkningar i förhållande till den som är föremål för ett ärende om miljösanktionsavgift och att det därför inte bör kunna överklagas. Eftersom det yttrande som ska bifogas ärendet i samband med överlämnandet inte är bindande, bör inte heller det enligt promemorian kunna överklagas; den som berörs av ärendet om miljösanktionsavgiften får i stället överklaga länsstyrelsens beslut i fråga om miljösanktionsavgift. Om länsstyrelsen gör en annan bedömning än nämnden sägs i promemorian att länsstyrelsen bör kunna skriva av ärendet.

Domstolen bedömer att de beskrivna situationerna kan komma att ge upphov till frågeställningar vad gäller rätten att överklaga de olika besluten, såväl från nämndens sida som från den som berörs av besluten.

Övergångsbestämmelser

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2027, men äldre föreskrifter ska fortfarande gälla för överträdelser som skett före ikraftträdandet. I denna del anser domstolen att det behöver förtydligas vad som ska gälla om de nya bestämmelserna skulle medföra en lindrigare sanktion (jmfr 5 § BrP).

Konsekvenserna för mark- och miljödomstolarna

I konsekvensanalysen sägs att kan det förväntas att fler beslut kommer att överklagas eftersom förslaget innebär mer komplicerade bedömningar än vad som följer av dagens regler, samt att beslut om miljösanktionsavgifter blir aktuella för fler överträdelser. Förslagen skulle därför kunna leda till att domstolarna får hantera fler mål om miljösanktionsavgift. Eftersom det endast införs nya miljösanktionsavgifter för överträdelser av fyra EU-förordningar bedöms det dock bli fråga om en begränsad

målökning som för närvarande kan förutses bör rymmas inom domstolarnas befintliga anslag.

Domstolen anser att den bedömningen kan ifrågasättas mot bakgrund av att högre avgifter införs, med möjlighet till jämkning och med mer komplexa bedömningar och därför innebär de aktuella förslagen sannolikt fler och mer svårbedömda överklaganden. Konsekvenserna för domstolarna behöver därför utredas närmare.

Lena Pettersson

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Lena Pettersson i samråd med tekniska rådet Andreas Hedrén och tingsnotarien William Stehn